

Notitie

Referentienummer
PN334385

Datum
20 mei 2014

Kenmerk

Betreft
Roofvogel onderzoek (BMP-R methode)

1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Het wettelijk kader voor dit onderzoek betreft de Flora- en faunawet.

Dit roofvogelonderzoek is er op gericht om inzicht te krijgen in het gebruik van een nest in het plangebied en welke mogelijke vervolgstappen moeten worden genomen met betrekking tot nadere procedures betreffende de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawet

Toetsingskader

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van soorten planten en dieren in ons land. De beschermde soorten zijn op grond van het Vrijstellingenbesluit onderverdeeld in verschillende beschermingscategorieën, de zogeheten 'tabel 1-soorten', 'tabel 2-soorten' en 'tabel 3-soorten'. Vogels zijn niet in deze categorieën ingedeeld.

De toetsing in het kader van de Flora- en faunawet vindt plaats aan de hand van de volgende in het kader van ruimtelijke ontwikkeling relevante verbodsbepalingen:

- Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Alle vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het is daarom bijvoorbeeld verboden nestelende en/of broedende vogels te verstoren, eieren te rapen of nesten en andere vaste rust- en verblijfplaatsen te vernietigen. Uitgangspunt hierbij is dat nesten van vogels alleen beschermd zijn, indien deze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen.

Jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten (genoemd in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het ministerie van EZ), die jaarlijks van het zelfde nest gebruik maken of geen eigen nest kunnen bouwen, geldt een uitzondering. Nesten van deze soorten worden beschouwd als vaste rust- en verblijfplaats in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, mits niet permanent verlaten.

Om te voorkomen dat nestelende en/of broedende vogels verstoord worden, dienen verstorende werkzaamheden altijd zo veel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd en dient gecontroleerd te worden of mogelijk jaarrond beschermde nesten worden aangetast door de werkzaamheden. Ontheffing kan slechts worden verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Daarnaast kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een in de wet genoemd belang. Dit betreft voor vogels alleen belangen die te maken hebben met openbare veiligheid, luchtvaartveiligheid, onderzoek en volksgezondheid (geen ruimtelijke ontwikkelingen).

1.2 *Aanleiding en doel plangebied*

De provincie Noord-Holland is voornemens langs een deel van de N248 bij Schagen een parallelweg te realiseren. Om de natuurwaarden in beeld te brengen is een verkennend natuuronderzoek¹ uitgevoerd. Tijdens het verkennend natuuronderzoek is een mogelijk jaarrond beschermd nest aangetroffen langs het tracé (zie fig. 1.2a en b). Het gaat om een roofvogelnest in een te kappen boom aan de rand van een bosje aan de N248. Hierin is de verwachting uitgesproken dat dit een jaarrond beschermd nest van een boomvalk of een sperwer betreft. Dit op basis van uiterlijke kenmerken van het nest en locatie (uitvlieg- en uitzicht mogelijkheden) van het nest ten opzichte van potentieel geschikt jachtgebied in de directe omgeving. Recente verspreidingsgegevens zijn onderzocht of dit daadwerkelijk een recent gebruikt nest betreft. Uit de verspreidingsgegevens kan weliswaar opgemaakt worden dat de sperwer en boomvalk foeragerend en jagend is aangetroffen in 2010 tot en met 2013, maar er is geen melding gedaan van nestactiviteiten rondom het bosje. In het verkennend natuuronderzoek is aanbevolen om nader onderzoek te doen naar het gebruik van deze roofvogelnest.

Figuur 1.2a Globale ligging tracé (rode lijn) en aangetroffen roofvogelnest (rode punt)

¹ Verkennend natuuronderzoek aanleg parallelweg N248

Figuur 1.2b foto's roofvogelnest (rode cirkel) en omgeving en een nieuw houtduif nest (blauwe cirkel)

2 Roofvogelonderzoek

Om te kunnen uit te sluiten of het nest een jaarrond beschermd nest betreft, is onderzoek gedaan naar het gebruik van het nest door roofvogels. Hierbij is uitgegaan dat het nest mogelijk een sperwer of boomvalk nest is. Daarnaast is gelet op eventuele nieuwe of in aanbouw zijnde nesten en alarmerend of territoriaal gedrag van de van belangzijnde vogelsoorten en plukplaatsen.

De Boomvalk broed meestal rond mei - juni en zal rond september - oktober naar het zuiden (zuid Afrika) trekken. De sperwer broed meestal rond april. Wel dient hierbij rekening te worden gehouden dat het broedseizoen dit jaar (2014) eerder (eind februari) is begonnen dan gebruikelijk. Daarom is het broedvogelonderzoek tussen half maart en augustus uitgevoerd, conform de methode broedvogelmonitoring voor roofvogels (BMP-R) van de SOVON. Het exacte moment is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden. Voor het aantonen van de aan- of afwezigheid van de sperwer en boomvalk zijn na zonsopkomst vier gerichte veldbezoeken overdag uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. In de onderstaande tabel staan de veldbezoeken inclusief weersomstandigheden op desbetreffende dagen.

Tabel 1 Data en weersomstandigheden van de inventarisaties

Datum	zonsopkomst	zonsondergang	Start	Einde	Temperatuur	Wind	Bijzonderheden
25-03-2014	06:30 uur	19:00 u	12:00 u	15:00 u	11°C	Windkracht 1	Bewolkt, droog
16-04-2014	06:45 uur	20:30 u	12:30 u	15:30 u	17°C	Windkracht 1	Licht bewolkt, droog
01-05-2014	06:00 uur	21:00 u	12:00 u	15:00 u	18°C	Windkracht 1	Licht bewolkt, droog
14-05-2014	05:45 uur	21:30 u	11:30 u	14:30 u	14°C	Windkracht 1	Licht bewolkt, droog

Tijdens het veldbezoek van 25-03-2014 is net als tijdens het verkennend veldbezoek (24-02-2014) een leeg nest aangetroffen en is geen nestindicatie of territoriaal gedrag van roofvogels waargenomen t.h.v. het nest en de directe omgeving van het nest.

Tijdens het veldbezoek van 16-04-2014 is een paartje houtduiven op het nest aangetroffen. De houtduiven vertoonden nestindicerend gedrag in de vorm van nestbouw door het aanbrengen van nieuwe twijgjes op het te onderzoeken nest. In de directe omgeving (overzijde van het kanaal +/- 200 meter van het nest) is territorium indicerend gedrag van een sperwer waargenomen. Het is niet duidelijk of dit door aanwezigheid van de houtduiven kwam, maar de sperwer maakte wel harde ietwat paniekerig geluiden. Er kan op basis van deze twee bezoeken niet op voorhand vastgesteld worden, dat de houtduiven gedurende het broedseizoen blijvend gebruik maken van dit nest. Bovendien bestaat de mogelijkheid dat dit nest alsnog in gebruik wordt genomen door een sperwer of boomvalk. Om dit wel te kunnen uitsluiten, zijn op 1 en 14 mei wederom inventarisaties uitgevoerd. Tijdens het bezoek van 1 mei is geconstateerd dat de houtduiven een nieuw nest (circa twee meter) boven het lege nest hebben gebouwd.

Het te onderzoeken nest is zowel op 1 als 14 mei wederom leeg aangetroffen en er is geen verdere nestbouw op dit nest geconstateerd. De sperwer is tijdens deze bezoeken niet gehoord of gezien. De boomvalk is ook niet waargenomen. Er is alleen op 1 mei een overvliegende buizerd, langs de weg op een afstand van circa 100 meter waargenomen. Deze buizerd behoort niet tot dit nest en het nest biedt in de huidige vorm geen potentiële verblijfplaats voor een buizerd.

3 Conclusie roofvogelonderzoek

Er kan met zekerheid vastgesteld worden dat het, vermoedelijke sperwer/boomvalk nest, een verlaten nest betreft. Er zijn tijdens alle bezoeken ook geen plukplaatsen gevonden van roofvogels in het te kappen bosje. Daarmee wordt geconstateerd dat het nest, geen jaarrond beschermd nest is en het bosje geen onderdeel uitmaakt van habitat behorende bij een jaarrond beschermd nest.

Mocht het lege nest na dit onderzoek alsnog in gebruik worden genomen, dan zal een deskundige moeten beoordelen hoe hiermee om te gaan. Aangezien een nieuw houtduiven nest boven het lege nest is gebouwd, kan de boom nog niet gekapt worden gedurende de periode dat dit nest in gebruik is door de houtduif. Wanneer nesten niet meer in gebruik zijn, kan de boom gekapt worden. In het algemeen kan gesteld worden dat dit een korte periode betreft. Over het algemeen groeien de juveniele houtduiven snel op en vliegen ze vaak al na een kleine vier weken uit. Maar dit is altijd ter beoordeling van een ter zake kundige op het gebied van vogels.

Bijlage 1

Nestoverzichten

